Aan de raad van de gemeente Lingewaard

Onderwerp	Septembercirculaire 2026
Portefeuillehouder	M.M. van de Woerdt
Zaaknummer collegevoorstel	ZS-1558012

Beslispunten

1. De gevolgen van de septembercirculaire voor de jaarschijf 2026 te verwerken in de Begroting 2026;
2. De gevolgen van de septembercirculaire voor 2027-2030 te verwerken in de Begroting 2027.

Inleiding

Jaarlijks verschijnen 3 circulaires over de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. De meicirculaire geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid. De septembercirculaire geeft de vertaling van de Miljoenennota. In december wordt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk afgerond in de decembercirculaire. Deze circulaire bevat o.a. informatie over de Wet Versterking regie volkshuisvesting en de actualisatie van het accres op basis van de Miljoenennota 2027.

Beoogd effect

Een actueel financieel beeld van het saldo van de meerjarenbegroting 2026-2030.

Argumenten

1.1 & 2.1 Het verwerken van de financiële effecten van de septembercirculaire is nodig voor een actueel financieel beeld.

De septembercirculaire geeft inzicht in de uitkering uit het gemeentefonds voor de komende jaren. Dit heeft effect op het saldo van de meerjarenbegroting. Door de wijziging in de uitkering uit het gemeentefonds te verwerken hebben we een geactualiseerd beeld van het saldo meerjarenbegroting 2026-20230.
Het financieel effect van de septembercirculaire 2026 is opgenomen binnen het onderdeel “Financiën” van dit voorstel.

Kanttekeningen

1.1 De septembercirculaire 2026 heeft een negatief effect op het saldo van de begroting 2026.

De septembercirculaire 2026 heeft een negatief effect op het saldo van de begroting 2026. In de jaren 2027 en verder is sprake van een positief effect. Een uitwerking hiervan is opgenomen binnen het onderdeel “Financiën” van dit voorstel.

1.2 In de septembercirculaire zit een fout in 2029 en 2031

Minister Heinen van Financiën heeft aan de Tweede Kamer gemeld dat er een fout zit in de septembercirculaire in de accressen over 2029 en 2031. Het is niet duidelijk wanneer we meer informatie ontvangen over deze fout en de correctie hiervan. In dit voorstel houden we daarom rekening met de septembercirculaire zoals deze er nu ligt. De correctie van de fout leidt voor onze gemeente naar verwachting tot een lager accres van ruim € 60.000 in 2029 en ruim € 120.000 in 2031.

Financiën

Hieronder een financiële uitwerking van de septembercirculaire met hierbij het financieel effect op het saldo van de meerjarenbegroting 2026-2030. Dit effect verwerken wij met een begrotingswijziging in de begroting 2026 en de meerjarenbegroting 2027-2030.

Uitwerking septembercirculaire 2026

Hieronder een overzicht van alle financiële mutaties die voortvloeien uit de septembercirculaire.
Onder de tabel is een toelichting opgenomen van de substantiële financiële mutaties en de te reserveren taakmutaties.

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Financiële mutaties septembercirculaire 2026					
Accres, bijstelling prijs		578	563	556	561
Accres, bijstelling volume				124	125
Voorschot afrekening BCF	380				
Taakmutaties	291	302	165	167	170
Overige mutaties	-305	-329	-276	-211	-151
Totaal financiële mutaties septembercirculaire 2026	***366***	***551***	***452***	***636***	***705***
Te reserveren taakmutaties					
Uitvoeringskosten inburgering	47				
Wet versterking regie volkshuisvesting: uitvoeringskosten	111	116	121	124	129
Wet versterking regie volkshuisvesting: integrale dienstverlening	22	7	8	8	8
Veilig vergaderen (DU)	84				
Spreidingswet (DU)	45				
Openbare bibliiotheken (DU)		146			
IBO problematische schulden (DU)		30	30	30	30
Totaal te reserveren taakmutaties	***309***	***299***	***159***	***162***	***167***
Mutatie stelposten					
Verlaging stelpost BTW compensatiefonds	-443				
Per saldo financiële mutaties septembercirculaire 2026	**-386**	**252**	**293**	**474**	**538**

Accres, bijstelling prijs
In de mei- en septembercirculaire wordt de meerjarige indexering van het accres geactualiseerd. De indexering is op basis van de huidige verwachtingen naar boven bijgesteld. Dit betekent een structurele stijging van het accres ten opzichte van de meicirculaire.

Accres, bijstelling volume
Het volume van het accres wordt bepaald door de landelijke economische ontwikkeling en de maatstafaantallen van onze gemeente. De landelijke ontwikkeling leidt tot een hogere algemene uitkering.

Voorschot afrekening BCF
Jaarlijks wordt bij de septembercirculaire een inschatting gemaakt van de declaraties door gemeenten bij het BTW Compensatiefonds (BCF). Door een verwachte onderschrijding ten opzichte van het plafond wordt nu een voorschot verstrekt. Voor de gemeente Lingewaard is dit een bedrag van € 380.000. Hiervoor hadden wij een stelpost opgenomen van € 443.000. Deze stelpost komt hierbij te vervallen. In de meicirculaire 2027 wordt de definitieve afrekening over 2026 opgenomen.

Overige mutaties
Onder overige mutaties vallen technische aanpassingen en mutaties in demografische ontwikkelingen, dus met name hoeveelheidsverschillen.

(Te reserveren) taakmutaties
In de septembercirculaire zijn ook taakmutaties opgenomen. Een taakmutatie ontstaat als het Rijk de taken van gemeenten uitbreidt, wijzigt of vermindert. Het Rijk past daarvoor de algemene uitkering uit het gemeentefonds aan. Dit geld is vrij besteedbaar. Het is dus een keuze van de gemeente om het in te zetten voor de taak waarvoor het Rijk het bedoeld heeft. Wij beoordelen per taakmutatie of wij het bedrag beschikbaar stellen voor de betreffende taak. Taakmutaties kleiner dan € 10.000 stellen wij niet apart beschikbaar. Hieronder lichten wij de taakmutaties toe die wij wel beschikbaar stellen.

Uitvoeringskosten inburgering
Uit het onderzoek naar de betaalbaarheid van de Wet inburgering 2021 voor gemeenten, blijkt dat gemeenten een tekort hebben op de uitvoeringskosten. Dit tekort is grotendeels terug te voeren op grotere aantallen inburgeringsplichtigen dan vooraf geraamd. Om gemeenten hierin tegemoet te komen, stelt het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) middelen beschikbaar voor de jaren 2026, 2027 en 2028. De middelen zijn erop gericht om te zorgen dat gemeenten hun wettelijke taken kunnen blijven uitvoeren. In de septembercirculaire 2026 zijn nu de middelen voor het jaar 2026 beschikbaar gesteld. In het voorjaar van 2027 worden waarschijnlijk de middelen voor de jaren 2027 en 2028 beschikbaar gesteld.
Voor de gemeente Lingewaard is dit een bedrag van € 47.000 in 2026.

Wet Versterking regie volkshuisvesting
Door de invoering van de Wet versterking regie volkshuisvesting krijgen gemeenten en provincies extra taken. Deze taken zorgen voor zowel eenmalige als jaarlijkse extra kosten. Om deze kosten te dekken, heeft het Rijk in de decembercirculaire 2025 al een eenmalige bijdrage beschikbaar gesteld. In deze circulaire worden ook middelen toegekend voor 2026 en de jaren daarna.
Daarnaast moeten gemeenten hun Wmo-beleidsplan aanpassen. Dit is nodig vanwege nieuwe inzichten over de opgave op het gebied van wonen, zorg en ondersteuning. Gemeenten moeten in hun beleidsplan beschrijven hoe zij samen met zorgaanbieders zorgen voor een goede samenwerking tussen wonen, zorg en ondersteuning. Zo moet passende ondersteuning voor inwoners beter worden geregeld**.**
Voor de gemeente Lingewaard zijn dat de volgende bedragen:

	2026	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Bedrag x € 1.000	133	123	129	132	137

Veilig vergaderen (DU)
In de afgelopen tijd is gebleken dat vergaderingen van gemeenteraden en Provinciale Staten soms leiden tot onrust, ongeregeldheden of zelfs bedreigende situaties. Daarom krijgen 24 gemeenten en 5 provincies steun vanuit het programma Weerbaar Bestuur. Met deze decentralisatie-uitkering (DU) kunnen zij maatregelen nemen om zich beter voor te bereiden op mogelijke verstoringen rond vergaderingen met een verhoogd risico. De gemeenten en provincies doen mee aan het netwerk Veilig Vergaderen. Zij hebben hiervoor gereageerd op een uitnodiging van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en werken samen aan een veilige vergaderomgeving.
Voor de gemeente Lingewaard is dit een bedrag van € 84.000 in 2026.

Spreidingswet (DU)
Vanuit de Spreidingswet hebben gemeenten een nieuwe taak gekregen in het realiseren van opvangplekken. Gemeenten ontvangen hiervoor in 2026 middelen uit het gemeentefonds. Voor de gemeente Lingewaard bedraagt deze bijdrage € 45.000. Deze middelen zijn bedoeld voor de uitvoering van de gemeentelijke taken die voortvloeien uit de Spreidingswet, zoals beleidsmatige, organisatorische en coördinerende werkzaamheden. De bijdrage staat los van de eventuele kosten van noodopvang binnen de gemeente. De kosten voor de noodopvang krijgen wij volledig vergoedt.

Openbare bibliotheken (DU)
Het doel van deze uitkering is dat gemeenten en provincies kunnen voldoen aan de aangepaste Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob). Gemeenten moeten zorgen voor een goed aanbod van bibliotheekvoorzieningen voor hun inwoners. Deze voorzieningen moeten binnen een redelijke afstand bereikbaar zijn. Daarnaast moet er minimaal één bibliotheek zijn die alle vijf wettelijke bibliotheekfuncties aanbiedt, beschikt over een fysieke collectie en voldoende professionele medewerkers heeft.
Voor de gemeente Lingewaard is dit een bedrag van € 146.000 in 2027.

IBO problematische schulden
Het kabinet heeft vroegsignalering ingevoerd om mensen met schulden sneller te helpen. Het doel is om problematische schulden al in een vroeg stadium aan te pakken. Verschillende organisaties werken samen aan verbeteringen. Zij willen twee keer zoveel mensen bereiken en ervoor zorgen dat minder mensen uitvallen tijdens het hulptraject. Vanaf 2027 stelt het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) hiervoor extra geld beschikbaar. In 2025 en 2026 hebben we hier ook al incidentele middelen voor ontvangen. Dit geld is bedoeld om vroegsignalering verder te verbeteren.
Voor de gemeente Lingewaard zijn dat de volgende bedragen:

	2026	2027	2028	2029	2030
Bedrag x € 1.000		30	30	30	30

Financieel effect septembercirculaire op de meerjarenbegroting
Hieronder is het overzicht opgenomen van de het effect van de septembercirculaire 2026 op het saldo van de meerjarenbegroting.

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Saldo meerjarenbegroting 2026-2030 inclusief 2e Tussentijdse rapportage 2026	-2.470	-1.093	-372	-1.046	-26
Per saldo financiële mutaties septembercirculaire 2026	-386	252	293	474	538
Saldo meerjarenbegroting 2026-2030 na septembercirculaire 2026	**-2.856**	**-841**	**-79**	**-572**	**512**

Uit bovenstaand overzicht komt nu naar voren dat na verwerking van de septembercirculaire het saldo van de meerjarenbegroting voor 2026 verslechterd en voor de overige jaren verbetert. Alleen 2030 wordt door de verwerking van deze septembercirculaire positief.

Communicatie en participatie
Niet van toepassing

Voortgang
Inforonde	15 oktober 2026
Politieke avond	29 oktober 2026
Raadsvergadering	5 november 2026

Bijlagen
1 Concept raadsbesluit
2 Septembercirculaire 2026

Bemmel, 13 oktober 2026

burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,
de secretaris, de burgemeester,

drs. I.P. van der Valk dr. P.T.A.M. Kalfs